

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
búvá a háziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvántartó közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Megkondul a vészharang.

Eszeveszett gyorsasággal, a helyzet javulására nézve minden remény nélküli haladunk az ország teljes gazdasági romlása felé. Az államháztartás mérlegének egyensúlya megbomlott s a nemzet nagy többsége, amely nem tartozik a kiváltságos feudális, latifundiumos osztályhoz, a végső kimerüléstől roskadtan hordja megterhelt vállán az aránytalan adókat.

Óriási csapásként nehezedik egyúttal a polgárságra és a munkásosztályra az egyre növekvő drágaság, amely a kormányok hosszú évek óta tartó tudatos hanyagsága következtében ma már elérte netovábbját. Az ország népe pedig tehetetlenül vergődik e kóros állapot miatt, amelynek okát nem érti s tanácsatlannak áll szemben azokkal, akik előidézték ezt az általános nyomorúságot. Ahelyett, hogy az ország gazdasági válságával törődnének, azon tűnődünk hazafias összomorúsággal, lesz-e ősszel tiszta függetlenségi vagy hatvanhetes kabinet, avagy megmarad továbbra is a dicstelen koalíció.

És mikor ilyen dologban fő a fejünk, megfélemedünk arról, ami a legfontosabb, ami végső eredményben minden dolognak és politikának irányítója: a kenyérről.

Evről-évre hangosabb panasz emelkedik a folytonosan fokozódó drágaság miatt, anélkül, hogy csökkentése érdekében bárki is tenne valamit. A búza átlag ára 17 százalékkal emelkedett az idén, holott a termés semmivel sem rosszabb a múlt esztendő maghozamánál. A kenyérnek mesterségesen fokozott drágasága teremti a minden téren jelentkező tarthatatlan helyzetet. Tarthatatlan ez az állapot az ipar szempontjából is, mivel a nyersanyagok ára a gabonaárakkal egyformán emelkedik s a kenyér drágasága következtében szerfölött magasra szöknek a munkabérek, amelyek mellett a termelési költség szintén a netovábbig fokozódik. Ennek következtében az ipari termékek ára is egyre nő s ez a körülmény nagy mértékben alkalmas arra, hogy kisedd iparunk, amelyet a tulipános szalmaláng-mozgalom nem tudott megerősíteni, most teljesen tönkre menjen.

Ilyen módon pusztul az ország s a nemzet többsége mégsem ébred föl letargiás kórságából. Bután néz a jövővel fel s nem érti okát a rettenetes állapotoknak. Pedig mi sem egyszerűbb ennél.

Ma már nem lehet elmondani, mint

hajdanában, a magyarról, hogy beleful saját zsirjába. Magyarország népe éhez. Csak a nagybirtokosok, az ezerholdas magnások és főpapok duskálnak a természetadta javakban. Am nem elégednek meg az ingyen élvezett kincsek bőségével, hanem jövedelmüket minden munka, minden kockázat nélkül önző módon növelni akarják az ország népének rovására. És nemcsak akarják, hanem tudják is.

Magyarország ugyanis a feudális nagybirtokosok, az agrárius önzök eldorádója. A mindenkor való magyar kormányok az agráriusok szolgálatában állottak és állanak s minden lehető elkövetnek azok jövedelmének fokozása érdekében.

Azért emelték jó magasra a gabonavédő vámokat, amelyek lehetetlenné teszik rossz termés idején, hogy külföldi gabonát behozzanak. Ha tehát kevesebb a gabonahozam, a feudális magnásoknak és főpapoknak nem fáj a fejük. Rájuk nézve nem csapás a szűk esztendő. Nekik kijut bőven a természet kincseiből s jövedelmük csak nő, ha a szűkes termés következtében az árak emelkednek.

A külkereskedelmi szerződések szintén az agráriusok érdekét szolgálják. A kormány, a dicső nemzeti kormány gondoskodott róla, hogy idegen vágómarha be ne jöhessen az országba. A jó öreg Darányi Náci nagy gonddal vigyázott mindig az agráriusok érdekeire.

Amikor a balkáni bonyodalom veszedelme elvonult fejünk felett, Aerenthal báró a kereskedelmi szerződés terén akart némi engedményeket adni Szerbiának a vágómarha és sertésbehozatalra vonatkozólag. Az ország népére nézve nagyon előnyös lett volna ez a dolog, amely a húsárak nagy csökkenését vonta maga után. Am Darányi résen állott és megakadályozta ezt az ugynevezett merényletet. Inkább menni készült a jó öreg Náci, semhogy az ő asszisztálásával csorba essék az agráriusok érdekei.

A védővámok veszedelmes korszakát éljük Magyarországon. De nem az ipart, hanem a mezőgazdasági termékeket védik, vagyis nem a fényszerű és ruházati meg pipere-cikkeket, hanem a polgárság, a szegény ember mindennapi kenyerét drágítják meg.

Ilyen módon áll szolgálatában a kormány az agráriusoknak s mindent elkövet, hogy azok munka nélkül való jövedelme az ország polgárságának, a szegény néposztálynak, a munkásoknak rovására növekedjék. A parlament pe-

dig ölbe tett kézzel nézi ezt a modern formába öltöztetett zsványkodást, sőt asszisztál a kormány lelketlen munkájához.

És ez a bűnös merénylet nem a legnagyobb gyalázat, nem megbélyegezni való szörnyőség, nem égbekiáltó rosszakarát, mivel a hatalom cselekszi. Amit pedig a hatalom cselekszik, az erkölcsös, az istenes, az példás és üdvös dolog. Ilyennek kell lennie. Am ez az állapot nem tarthat sokáig. A tehetetlenségben szunyadó polgárság végre is belátja, hogy elárulták, kiszolgáltatták, rabszolgáivá tették őt az agráriusoknak. Fölbéred letargiájából s kiveri a dunaparti templomból a lelketlen kufárok hadát. Az öntudatra ébredés jelei már mutatkoznak és nemskára vészhirdetve kondul meg a bűnös ezerholdasok feje fölött a vészharang.

Városi közgyűlés. Sokan voltak, a nagy gazdasági munka időt tekintve; nagyon sokan a városatyák a hétfői városi közgyűlésen. És ez természetes: választás volt, jussgyakorlás, ezt el nem engedi, akinek nem muszáj. És kezdődött a közgyűlés, melyen M á t é f f y Ferenc dr. polgármester elnököl, interpellációval és végződött egy kis parázs skandalummal. Az interpellációknak, a skandalumnak egyformán K ö b l ö s G á b o r volt a hőse, aki az egész városatyaságát interpellációkra, meg köztisztviselőkre gyanúsítására építi föl. Nem sok szerencsével, sőt szerencsétlenül, de őtet a kudarc nem ernyeszti, sőt — újabb hősöttekre bátorítja. Iszákjából most is két interpellációt szedve elő, akasztotta meg valaméddig a közgyűlés munkáját. Az elsöben a Hazai Villamosági Részvénytársaság állapotára vont kíváncsi: beteg-e, nem-e? — A másikban az árvászéki ülnököket vádolta, hogy hanyagok a hivatalbajárásban és ott tartózkodásban. A polgármesternek különben úgy ezen, mint C s u r a y Mihálynak a tüzeseteknél való vizhasználat dolgában előterjesztett interpellációjára adott választás tudomásul vették.

Aztán rátérve a napirendre, miután a polgármester előterjesztette, hogy az ideiglenesen megüresedett tisztviselői állásokra kik pályáztak, — közfelkiáltással megválasztották ideiglenes pénztári tisztnek S z a b ó I m r é t, ideiglenes számtisztnek V a r g a I m r é t s miután ez utóbbi választás folytán még egy segédszámtiszt állás üresedett meg, a három segédszámtiszt állásra, szavazással és nagy szótöbbséggel G o m b a i S á n d o r t, D ö c z i F e r e n c e t és K r e m t e r I s t v á n t. A megválasztottak nyomban letették a hivatali esküt.

Az előzőleg sokszorosított és kiosztott közbizalmi szabályrendeleten a tanácsai ja-

vaslat annyit módosított, hogy azt újra sokszorosítottai, kiosztani és tárgyalásra csak ezután kitűzteni határozták el.

A kéményseprési szabályrendelet módosításánál, a kerületi beosztás szigorú megszabása érdekében elfogadták Bánfalvi Lajos erre vonatkozó indítványát. A kéményseprési tarifát, a javasolt emeléssel szemben, Rácz István, Varga József, Köblös Gábor, Beéh Márton, a gazd. tanácsnok, Füst Molnár Sándor és Beszedes István hozzászólása után, a régi ben hagyták, feljogosítva a háztulajdonosokat, hogy minden egyes kéményseprést azonnal fizethessenek.

Ezután megállapították, hogy a villamosági részvénytársaság által felállítani kötelezett újabb 40 közvilágítási lámpák közül melyik utcában hány helyettesessék el és ebben figyelemmel voltak az eddig még nem világított utcákra.

Majd elhatározták, hogy a megyeházán az alispántól bérben birt helyiségekért ez évre is megadják a kért 200 korona bértöbbletet. Megadták az engedélyt az alsó-és felsőréti munkaház-telep építésére. Teljesítették a szegénymenedékházi élelmiszerek az élelmiszeri díjak tölemelésére vonatkozó kérelmet jóváhagyták a színházi hirdetés előfoglalás béréletére hat évre kötött szerződést. Birn Simont fölvetették a város kötelekébe. Az azt kérelmező tisztviselőnek engedélyezték az általa kért szabadságát. S aztán jött a skandalum.

Köblös Gábor önálló indítványa került elő, melyben a városi fogyasztási adókezelés hivatalos óráit kívánja megokosítani — egyellenőrző bizottsággal súlyosbítva — és úgy mellesleg megvádol egy megnevezetlen főtisztviselőt azzal, hogy száz üveg bort csempésztett be magához a d o z a t l a n u l. Az indítványozott javaslatot Bugyi Antal főjegyző referálta, aki nem volt rest rávilágítani arra, hogy az a megnevezett és meggyanúsított főtisztviselő voltaképpen ő maga, de egyben erőlyesen vissza is utasította a vádat, kimutatva annak hazug voltát: Hát hiszen ilyen otromba vádnak úgy sem ad hitelt senki, de ideje volna az ilyes, már-már minden közgyűlésen felbukkanó hazug vádakodás méregfogait kivenni. Mert az, hogy Köblös Gábor nyilvánosan bocsánatot kért, mert — úgy mond — félrevezettük, sovány elégtétel. Különbön ezzel a méla okorddal zárult a közgyűlés.

Szárnyaszegett Magyarország. A világ széles országátán örületes és mégis nagyserű versenyben rohanak előre a hatalmas nemzetek. Az elsőségért vetegsznek. Izzanak, forrnak. A kultúra, a haladás, a fejlődés legmagasabb csúcsára akarnak eljutni. A gyönyörű küzdelemben nem kegyelmeznek senkinek. A kíméletet nem ismerő száguldásban legázolják azt, aki föltartóztatni próbálná őket. De jaj annak is, aki elmarad, kidől a sorból. Az visszacsik a feledésbe, a multba. Talán el is pusztul, a nélkül, hogy valaki segítene rajta. A háború nem humánus. Ott mindenki csak magával törődik. Aki lebukik a lováról, azon a többi keresztülgázol s vigtat előre a győzedelmes cél felé.

Az evolúció minden újabb állomásánl egtervő diadalordítás reszketeti meg az öregedő földet. Most is visszhangzik minden attól az örömjöngéstől, amelylyel a népek a repülőgép bajnokát, Bieriót és sikerét fogadják. Megvan az első tökéletesen irányít-

ható repülőgép. A nagy francia nemzeté a pálmá. De az irigykedést lebirja a bámulat és a hódolat a nagy emberi lángelme előtt, amely hatalmába kerítette a legtovább ellenálló elemet, a levegőt, amely romba döntötte a határokat, a nemzet és nemzet közti korlátokat s minden utópisztikus teóriánál különben és grandiózusabban megvalósította a nemzetköziséget. Ebben az impozáns, szinte emberfölötti érzésben egyesül most a francia, a német, az angol, a jenki, a japán. Ünneplik a modern szellem nagy hőroszát, de szinte csak egy percig. Azután ismét mindegyik megindul egy új etapp felé. Kezddők elülről a dicsőséges munka, a káprázatos verseny.

A világ széles országátja mellett, amely a belathatlan jóé felé vezet, ott gubbaszt szomoruan, elhagyottan, szárnyaszegett-árván egy tépett tollú szürke madár. A turul. Valamikor büszke, pompás madár volt, Gyorsabban és biztosabban repült akár az osztrák kétfejű, vagy a német egyfejű sas. Talán még a gall kakas is, amely pedig mindhána az emberi szabadság hajnalhasadását jelezte, féltékenyen bámult utána, amikor ott kerígett szédületes magasságban, erőteljes szárnycsapkodással. Am égen volt, nagyon régen, felszáz esztendőnl is régebben. Azóta a szegény Turul rab madár, fényes tollazatát megtépászták, szárnyait lenyesették és félt gondall őrzik, nehogy valamiképpen újra megőnjenek. Hol van Bocskay, Rakóczi, Kossuth népe? Miért túri ezt az irtóztos megalázást? Miért nem üt szét ellenségei között, akik megakarják őt fosztani jövőjétől?

Az ifjú törökök és a baktiárok száradok zsarnoki jármát szívós harcok áran lerázták az ozmán és a perza birodalomról. A legmesszebb kelet apró, fürgé, metszett szemű és élénk eszű fiai, a japánok hihetetlenül erős akarattal és kitartással visszaszorították a muszka óriást, hogy fejlődésüknek útját ne állhassa. Csak minálunk latjuk azt a rettenetes hanyatlást, a kétségbejött elernyedést, mintha már minden lendületre képtelenek volnánk, mintha minden izmunk elsovadt volna. Vérveteszégünk — mint a kivándorlási statisztika bizonyítja — évről-évre mindjobban megbénítja az országot. A munka, az ipar, a kereskedelem stagnál. Kultúránk vizenyős és reakciós. Szociális haladás — hát ilyen is van itten? Mintha ezen a nemzetzen valami borzasztó átok, a turáni átok ülne, amely elzibbasztja a dolgobíró karokat.

Siralmas, gyszos tudat ez. Talán még nincs késő, hozzuk helyre sietve, amit elmulasztottunk. Rázzuk le a nyakunkról a jármót, Tépjük le a maradiság békóját, törjük össze a közjogi láncokat. Ha keressük meg is találjuk a lelki felszabadulást. Es akkor lássunk munkához. Görnyedjünk, verejtékezzünk, tegyük az éjt nappallá, érijük utól a nagy nemzeteket a világ széles országátján. A magyar-ságnak ott a helye ebben a versenyben. Tehetsége, ereje, gazdasága, amik most kiaknázatlanok, ha érvényesülhetnek, jogot adnak neki erre. Vétet kell vetni annak az elscomorító állapotnak, hogy Bieriót, ha eroplánján véletlenül idevetődnek, azt higgye, hogy Herczeg Ferenc Sziriusz-án él s visszarepült a középkorba.

Pusztuló kisbirtokok.

Regényírók; historikusok, gazdasági tanulmányok írói sokat keseregtek már azon,

hogy régi nemzeti életünk erőforrása, földmássa, gerince, a volt középbirtokos nemesség nem is lassan, emélfogva annál biztosabban pusztulóbn van. Tényleg ma már alig van néhol egy-egy régi magyar középbirtokosunk, aki utolsó bölényeként ennek a nemzetfelettartó ősi rendnek, nem adósságokkal, ezer bajjal küzdökik és nem, megakadályozni akarván a tönkremenetet, parcelázó machinációkon tóri a fejét, hanem elhátrithatalan csd előtt áll.

Sajnátságos, hogy a középbirtokok pusztulása nem közvetlenül bár, de maga után vonja a kisbirtokok züllesztés is.

Érdekes jelenség ez, és igen-igen szomorú.

Régi, sokat, emlegetett betegsége kisgazdapublikumunknak a földéhség. Nem kell csupán lelki okokra hivatkoznunk, hogy e betegséget a kisgazdáknek meg tudjuk magyarázni. A kisbirtokos parasztság rossz időjárások, a föld termőerejének csökkenése és még rosszabb közzgazdasági alakulások hatása alatt lassan-lassan belátta és belátja, hogy szörnyen megfogott a fekvőség eltartó képessége. A kisbirtok amelyből hajdanán a régi körülmények között szépecskén éldelegelt a kisbirtokos család, a jelen alakítások készarú drágasága, nyers termények hihetetlen értékcsökkenése, élmérségt munkaszviszonyok mellett, betevő falatot is alig-alig ad. Meglehetősen érthető tehát a kisbirtokos ama intenciója, mely a kisbirtoktest nagyobbitását célozza. A nagy- és középbirtokok lépten-nyomon való parcelázása nemcsak talajul szolgál ilyenfajta intenciók megtermésének, hanem kecsgetető alka mat is ad ilyes tervek megvalósítására. Ahol maga a megélhetés hajtja a kisbirtokost ingatlan nagyobbitásba, ott szó sem lehet arról, hogy a birtokvásárlás készpénzzel történjék. Dehogy is történik. Így aztán a birtoknagyobbitás egyrészt a megvett fekvőséget, másrészt az ősi fundust is jól megerheli adóssággal, ha ugyan már eddig is agyon nem volt terhelve. Azt, hogy valóban ez a dolog állása, misem igazolja eklatánsabban, mint a hitelszövetkezetek, takarékpénztárak gombamódon való szaporodása. Ismerek pénzüntézeteket, melyek éppen parcelázási manipulációkra alakultak. A csordultig terhelt birtok egy darabig prosperál a tulajdonos kezén. Pár évi silány termés, anyagi veszteségek száz közül 90 esetben odaviszik a dolgot, hogy úgy az ősi birtokoska, mint a vett ingatlanok dobra kerülnek. A birtokát vesztt kisgazda pedig beáll napszamosnak. Különösen a főváros környékén van sok ilyen kisgazdából lett napszamos. Sőt számos olyanról is tudok, aki kisebb atyai birtokát, mely családja s maga fenntartására a változott viszonyok között elégtelen lett, szabad kézből eladta, hogy beállhasson a főváros valamelyik sörgyarába napszamosnak. És ez nem is csoda. A mai fővárosi napszamosok; mellett egész jól megélhet a napszamos. Még kezdő is keres hetenkint napi három koronájával 18 koronát. Ez 72 korona havi, 864 kor. évi jövedelem. Ha vasárnap délelőtt is dolgoznak, s vasárnapi napszámot is kapnak, még több. Ennyi jövedelmet a mai átkos gazdasági viszonyok között körülbelül 20 katasztrális holdnyi ingatlan birtok hajt, 20 katasztrális holdnyi fekvőség pedig testvérek közt is megér tizenhatzer koronát, tehát tizenhatzer korona értékű 20 katasztrális holdnyi terjedelmű birtok és a megmunkálás hoz 864 korona hasznót. Istennem, hiszen ha 16 ezer koronát takarékpénztárba helyezünk, 5,4 százalék mellett, minden fáradozás, minden küzdökés és minden kockázat nélkül, éppen csak azzal, hogy a takarékpénztár kezelésében hagyjuk, hajt 864 koronát. Hol van tehát a gazda munkájának, fáradságának, jégtől, szárazságtól, százelekt rovartól való rettegésének értéke? Pedig lóval kell bajlódnia, cseléddevel veszdőnie, ha arravaló családtagja nincsen. És a napszamos jövedelmét csak a családját magát számítottam. Hát ahol munkabíró feleség és két-három keresetképesse felnött gyermek van? Az ilyen család jövedelme felér egy falusi parasztpoténtát keresetével.

Mind többen-többen gondolják át e dol-

gokat a falusi kisgazdák közül s hagynak fel a gazdálkodással való vesződéssel s térnek át a kevésbé fáradságos, annál biztosabb s jövedelmezőbb napzamos életre. Ma már nyugbérintézetük is van a munkásoknak. Azaz sem kell törődniük tehát, hogy mi lesz, ha kihull közülük a munkásszerszám. Ha okosan beiratkoznak az egyetbe, pontosan fizetik a járálékot, tisztességes megélhetés biztosítanak maguknak munkakeptelen öreg napjaikra. Nem kell mindhalálukig véres verejtéket kikényszeríteni falujukát a mindinkább mostohává váló anyaföldtől.

Nagy vesztéség, igen nagy vesztéség nemzeti életünkre a kisbirtokos züllése. Nemcsak érzelmi okból, mert erős, nagyszámú társadalmi réteg megy bennük semmivé, hanem azért is, mert a napzamosá lett kisgazdákban elvesztjük a hazafias gondolkodásu tőgyökere magyar embert. Csak a közelmúlt nagy nemzeti felbuzdulás képviselőválasztási eredményeiben is nemcsak, hogy nagy része van kisgazda publikumunknak, hanem egyenesen le kell szögeznünk, hogy az övéké a diadal dicsősége. A napzamosá lett kisgazda gondolkodásában is napzamosá válik. És az öt immáron ad hominem érdeklő szocialis helyes és tévnanok hatása alatt proletárrá, a földbirtok megölő ellenségévé válik. Éppen most, mikor a választói jog kiterjesztésénél megfizethetetlen lenne a sziklarős, hazafias, minél nagyobb számú kisbirtokos választópublikum a magyarság szupremáciájának biztosítására.

Nagy vesztéség, igen nagy vesztéség a magyar nemzeti állameszmére nézve a kisbirtokos pusztulása és azaz is fájdalomabb, mert nemcsak hámarosan, de egykönnyen belátható időben sem tudunk megakadályozására csak valami üdvöset is tenni . . .

Molnár Béla.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. július 29.

— A pusztaszeri Árpád-émlék kerítés nélkül áll. Két éve, hogy a pusztaszeri Árpád-szobor körülkerítését Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága elhatározta és akkor Cicatricis Lajos dr. alispán nyomban hozza is fogatott a munkához, a kőoszlopok főirakásához, miket sodronyszövet kötött volna össze. Közbejött azonban az országos nagy Árpád-ünnep, mikor magas lángra csapott az országos Árpád-egyesület hevítele, amelynek folyományaként a műemlékek országos bizottsága ígéretet tett, hogy az emlékművet megillető díszes vasrácskerítést készített és gondoskodik a szobrot övező park megfelelő kibővítéséről is. Természetes, hogy a megye által terbe vett kerítésépítést erre a szép ígéretre beszüntették. Máltán hiheti ezekből, aki azóta sem járt a pusztaszeri Árpád-szobor táján, hogy az országos bizottság ezt az ígéretét be is váltotta, s hogy ma már tényleg a szép szoborműhöz méltó impozáns vasrácszat övezi a körülvevő parkot. Aki azonban ezt hiszi, rettenetesen csalódik. Honalapító Árpád szobra a megyei határozat és az országos bizottság ígérete közben két szék közt a pač alá esett, szalmalang volt a két év előtti hevület, üres az országos bizottság ígérete, melylyel jobb lett volna, ha nem gátolják a megyei határozat végrehajtását. Mert akkor ma már rég kerítve volna az országos emlékmű és nem legelésznek körül honalapító Árpád-fejedelem szobrát, mint ma is még tényleg tessik, a részesek lovai, magyar fajunk nagyobb dicsőségére.

— Új közigazgatási gyakornok a megyén. Kelemen Béla főispán Ónody Géza végzett joghallgatót, Ónody Géza

arvaszéki elnök fiát, a vármegyéhez közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

— Istentiszteletek elmaradása. A református egyház előjárósága tudomásra hozza a híveknél, hogy az új orgona építésének ideje alatt a köznap délutáni istentiszteletek elmaradnak, köznap délelőtti a szokott időben a ref. egyház tanácstermében tartatnak az istentiszteletek, a keresztelések ugyanitt, esetleg a felkészítők eszközöltetnek. A vasárnapi istentisztelet egyelőre a templomban tartatik meg.

— Jóságdíjazások. A csongrádvármegyei gazdasági egyesület, a jóságnevelésért előmozdítása érdekében ez évben a vármegye három helységében rendez szarvasmarha díjazást és pedig Szentesen, Csongrádon és Mindszenten. Sorrendben az első jóságdíjazás Mindszenten lesz, augusztus 15-én, az ottani vásártéren, még pedig szarvasmarha díjazás, melynél a díjak a következők: Pirostarka vagy magyar fajta kisborjas tehéneknek 1-ső díj 60, 2-ik 40, 3-ik 30, 4-5-ik díj 20—20 korona. — Egy és két éves pirostarka üszöknék 1-ső díj 60, 2-ik 40, 3-ik 30, 4-5-ik díj 20—20 korona.

— E jóságdíjazásra a jóságok a díjazás napján reggel 8 óráig jelentendők be az ottani főszojgábirói hivatalnál. Csongrádon a jóságdíjazás augusztus 22-én lesz, itt már sertes díjazással összekötve, szintén a vásártéren. A díjazásokhoz, melyek a két első csoportban azonosak a mindszentiekkel, itt még hozzájárulnak a következők: Két és 3 éves magyar üszöknék 1-ső díj 50, 2-ik 30, 3-ik díj 20 korona. — Egy évet betöltött kocasertéseknek 1-ső díj 30, 2-ik 25, 3-ik 20, 4-ik 15, 5-ik díj 10 korona. A bejelentéseket itt is, a díjazás napján reggel 8 óráig eszközölhetők a főszojgábiróságon. — Végül Szentesen augusztus 29-én tartják a jóságdíjazást, délelőtt 9 órakor a külső cédualaházal, tényszerűszarvasmarhák, a következő díjak kiosztásával: Importált pirostarka fiastehéneknek 1-ső díj 60, 2-ik 40, 3-ik 30, 4-5-ik díj 20—20 korona. Belföldi pirostarka fiastehéneknek, valamint egy és két éves pirostarka üszöknék ugyanazon díjakkal. — Két és három éves magyar üszöknék első díj 50, második 40, harmadik 30 korona. A bejelentéseket itt a díjazás napján reggel 8-ig az egyet titkárnál eszközölhetők. A díjazásokra mindhárom helyen elővezethető minden csongrádmegyei lakos sajátnevelés, illetve tulajdonat képező, a díjazás feltételeinek megfelelő jósága s azt, hogy az elővezetendő borjas téhen vagy egyéb jóság az elővezető tulajdonat képezi, hatóságilag vagy két tanúval köteles az illető igazolni.

— Becsukják a tápéi templomot. Gyárfás Géza dorozsmai főszojgábiró Bonnyay Sándor Tápé községi jegyző elnöklésével egy bizottságot küldött ki annak a megvizsgálására, hogy a tápéi katolikus templom rozoga falai között nem fenyegeti-e híveket életveszedelem. Szükségessé vált ez a vizsgálát azért, mert az ódon templom falai bizonyon már duledezők és valószínű, hogy a templomot hatóságilag be kell csukni.

— Házasság. Gunszt Sándor helybeli fiatal kereskedő és a szentesi kereskedőegylet titkára augusztus elsajén, vasárnap lép házasságra Hódmezővásárhelyen Köhnh Böske kisasszonnyal. Köhnh Mór ottani tekintélyes kereskedő kedves leányával. A polgári házasságtörés után ugyanaz nap délelőtt fél 12-kor adják az egyházi áldást az új pár szép frigyére, a vásárhelyi zsidó templomban.

— Megalakult az önkéntes tűzoltó egylet. Az önkéntes tűzoltó egylet vasárnap

délután 2 órakor tartotta alakuló közgyűlését a város túl a kurcai tanácskozó termében, szép számú érdeklődő jelenlétében. Az alapszabálytervezet megvitatása után és miután annak szövegét megállapították, egyetli elnökké egyhangulag megválasztották Cicatricis Lajos dr. alispánt, akit erre küldöttségileg hívtak meg a gyűlésre s miután lelkes éljenzés közben kijelentette, hogy a megválasztást elfogadja, az ő elnöklése mellett folyt tovább az alakuló gyűlés, melyen megválasztották: alelnök-főparancsnoknak Zsoldos Ferencet, titkár-alparancsnoknak Nagy Imre arvaszéki ülnököt, pénztáros-osztályparancsnoknak Tóth László főkönyvelőt, segédtitkárnak Mássburg Sándor Barót, osztályparancsnoknak Kádár Árpád gazd. egyetli titkár, orvosnak Csák Béla dr.-t, ügyésznek Fenyvesi Adolf dr.-t és szerzetároknak Kölbér Ferencet. Taggyűjtés céljából, miután az alakuláskor az egyetlent 35 rendes és 20 pártoló tagja volt, gyűjtőleveket bocsátanak ki.

— Villamvilágítás a zsidó templomban. A kelybeli izraelita egyház képviselőtestülete, a múlt vasárnap tartott közgyűlésében, az előjáróság indítványának egyhangú elfogadásával elhatározta, hogy az egyház templomában a régi, semmiképpen meg nem felelő stearin-gyertya világítást villamos világításra cseréli föl. A világítás berendezésére nézve az egyház és a hazai villamosági részvénytársaság közt már létrejött a megegyezés, úgy, hogy azonnal hozzáfoghatnak a felszerelés munkájához, ahogy a megrendelt új csillár és lámpatestek megérkeznek. A villamvilágítás bevezetése folytán a templomot, a mai 86 gyertya helyett 1560 gyertyafényű villamos égők fogják világítani. A teljes felszereléssel előreláthatólag egy hónapon belül elkészülnek és így az őszi nagy ünnepek alkalmakor a templomban már alkalmazható lesz a villamvilágítás.

— Kísérletek új szőlőpermetező szerekkel. Újabb időben sokan gondolkodnak azou, hogy miképpen lehetne a szőlőgráya (peronoszpóra) ellen legelősebben és legbiztosabban sikerrel védekezni. Ennek a közzgazdasággal különben mindenesetre fontos és üdvös célú iparkodásnak eredménye az, hogy nemcsak ahhoz értő szakemberek és vegyszert gyárak, hanem laikusok is találjanak fel és hoznak forgalomba különbönl-gülönbféle újabb és újabb szőlőpermetező szerekkel, kompozíciókat, melyeket aztán több-kévesebb nagyhangu, megvezetett reklámokkal, mint kipróbált és csatlakoztatlan védőanyagot kínálnak megvételre a gyanútlan szőlősgazdáknak. D a r a n y i Ignác földmívelésügyi miniszter rendelkezése most legutóbb az Ampelológiai intézet ezekből a kül- és belföldi újabb találmányokból egész gyűjteményt állított össze, azokat vegyileg megvizsgálta s valamennyit nagyarányú gyakorlatias kísérletekkel próbálja ki a kezelésre alkalmas álló fővárosi állami szőlőtelepen. A kísérleteknek — melyek még hosszabb ideig tartanak — mindenesetre meg lesz az a hasznuk, hogy ezek nyomán szőlősgazdáink teljesen megbizható tájékozódást nyernek majd a felől, vajhon hatékony és költségkímélés szempontjából akad-e hát csakugyan az új fajta gyártmányok közt olyan, mely az eddig legelterjedtebb védekező szerrel, az úgynevezett bordói-lével a versenyt sikeresen kiállana.

— Szintársulatunk Csongrádon. Farkas Ferenc dr. kitűnő szintársulata, mely két szezonban működött már nálunk, közkeveltség mellett és az idén is Szentesen fogja tölteni az őszi évadot, augusztus 1-én Csongrádra jön és ott még ugyanaz nap este megkezdí négy hétre tervezett előadásai sorozatát. Az első 9 este műsorát küldte be hoz-

zánk a színigazgató, mely szerint ez alatt színre kerülnek »Édes teher« Heltai Jenő vígjátéka; »A sas fiók« Rostand verses drámája; »Az erdés leány« Jarnó operettje; »Hivatalnok urak« Földes drámája; »Ripp van Winkle« Plankett operettje; »Szebinők elrablása« Schönthau boházata; »Szerencse mala« Eyszler operettje; »Peleskai nótarius« Gal boházata és »Varázseringő«, Strausz operettje. A bérletgyűjtésben, szép eredménnyel, a csongrádi színpártoló egyesület buzgólkodott. A színtársulat Csongrádról szeptember hónapban Szarvasra megy és onnan októberben kerül hozzánk.

— **Vívőkisita.** Agrima Gyula, a kitűnő vívómester Szentésre érkezett kedden, hogy itt két hónapos vívó kurzust tartson. A kitűnő mester, aki most fejtezte be hosszabb tartamú vívótanfolyamát Zomborban, Szentesen az I. negyvennyolcas népkör tágas nagytermében fogja a vívó-órákat tartani, még pedig naponta reggel 6—8 óra és délután 5—8 óra között. A tandíj heti 6 órai tanításért 20 korona, heti 3 órai tanításért 12 korona az egész tanfolyam idejére; főgimnaziumi tanulók előnyösebb díjazásért tanulhatnak. A vívótanfolyamra a mai naptól kezdve, a nap bármely szakában be lehet irarkozni az I. negyvennyolcas népkörben.

— **Sertésvész Szegeden.** Szeged belterületén jarványosan lépett föl a sertésvész, miért is az I. állategészségügyi körzetben — további intézkedés — betiltották a sertésvásárok tartását és a belterületre hatósági zárlatot rendeltek el.

— **Tüzesetek Mindszenten.** A múlt hét végén egy napon két tüzeset veszedelme riasztotta meg Mindszent népét. A déli órákban kigyulladt a Nagy testvérek Szabadságútcái háza és jóformán túl sem estek a tűzoltók ennek a veszedelemnek a lokalizálásán, mikor már sietniök kellett Szalaya Jánosnak a község háza mellett levő portájára ahol ekkorra egy melléképület gyulladt ki. A gyorsan kéznél levő segítséggel azonban mindkét helyen úrrá lettek a romboló elemek a nélkül, hogy nagyobb veszedelem keletkezett volna.

Felelős szerkesztő: **BÁNFAI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendéglős és italmérő urakat, hogy a **Weisz-udvarban** (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk **friss töltésű palack és hordós-söröket.**

Tisztelettel:

Dreher Antal

részv. társ. Kőbányai
sörfőzdéink képviselője.

18

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a kenyér **Egész fehér kilója 19 krajcár. Főlbarna kilója 17 krajcár.** árakat **2 fillérrel** leszállítom.

Kiváló tisztelettel:

Politzer F.

3—1 Gémes-féle házikenyér sütőde.

3084—tkv. 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Filó Jánosné szentesi lakos végrehajthatónak Kérdő János és neje végrehajthatást szenvedett elleni 466 korona 78 fillér rész tőke követelés és jár. iranti végrehajthatás ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén lévő Szentes város belterületén fekvő a szentesi 737 számú tjkvben A. 1. sorsz. a. felvett 854 hrszámú beltelekhez hazra 1241 koronában czennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi augusztus hó 16-ik napjának délelőtti 9 órajakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási ár kétharmadán alúl eladatni nem fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsáranak 10 százalékát vagyis 124 korona 10 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, a ki az ingatlanért a kikialtási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikialtási ár százaléká szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi június hó 26-ik napján.

Katlics

kir. járásbíró.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kerlelhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Haesak Géza

Naponkint 125.000 példány!

— Egy szám: 2 krajcár. —
A nap előfizetési ára:
Egész évre 16.— K Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Paratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . 3.— K Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIDÓHIVATALA

KOSSUTH-ÚTCA (GÖRÖG-UDVAR)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTANYSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Táncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Dizsmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.